

Jaarverslag 2019-2020 & Jaarplan 2020-2021

KC Zuiderster

Den Bosch, juni 2020

1 Inleiding en leeswijzer

Dit document bevat het jaarverslag van 2019 en het jaarplan van 2020 en is een uitwerking van ons schoolplan 2020 t/m 2022. Door het combineren van het jaarverslag en het jaarplan benadrukken we de cyclus van kwaliteitszorg. Hoewel het kindcentrumplan 2020 t/m 2023 richtinggevend blijft evalueren we elk jaar de ontwikkeling die we doorgemaakt hebben, bepalen we in hoeverre we de gestelde doelen behaald hebben en stellen we de doelen voor het komende jaar op. In dit jaarplan geeft de school met behulp van de fasen van het model van Sociaal-ontwerpend leren (Oosterhuis, 2010) aan op welke wijze en in welke acties schoolontwikkeling concreet wordt vormgegeven.

1.1 Totstandkoming jaarverslag en jaarplan

Dit jaarverslag en jaarplan is in samenspraak met de medewerkers en belanghebbenden van onze school tot stand gekomen. De volgende processtappen zijn hiervoor doorlopen:

- Analyse van beschikbare gegevens over de huidige kwaliteit
- Bespreking in het team
- Bespreking met de MR

2 Jaarverslag 2019-2020

Conclusie speerpunten 2019-2020

KC Zuiderster had voor 2019-2020 te veel speerpunten geformuleerd. Een aantal van zes speerpunten met drie tot zes activiteiten is een (te) ambitieuze onderneming. Een ambitieus karakter wil de school graag vasthouden, maar vertalen naar een meer doordacht ontwikkelplan met haalbare doelen per schooljaar.

De directrice en intern begeleiders hebben met ondersteuning van BMC, onderzoek gedaan naar de kwaliteit van het pedagogisch didactisch handelen in de school. Dit onderzoek biedt inzicht in de fase van ontwikkeling van de school en geeft richting aan de speerpunten voor het verslagjaar maar ook aan de speerpunten voor komend schooljaar. Met de uitkomsten van het onderzoek is de ontwikkeling met name gericht op het vakgebied rekenen.

1. Onderwijskundig beleid

1.1. Kwaliteitsontwikkeling pedagogisch handelen

Dit gaat goed:

Vanuit het onderzoek naar de kwaliteit van het pedagogisch didactisch handelen is vastgesteld dat de basiskwaliteit van het pedagogisch handelen op orde is. Algemeen concluderend kunnen we stellen dat leerkrachten zorgen voor veiligheid en leerlingen ondersteunen.

Dit kan beter:

Een belangrijk aandachtspunt voor onze school is **het hebben van hoge verwachtingen van de ontwikkeling van onze leerlingen**. Voorbeelden die we in de praktijk zien is dat leerkrachten gesloten vragen stellen waardoor leerlingen te weinig uitgedaagd worden om zelf na te denken. Daarnaast zien we dat leerkrachten nog te weinig afstemmen in instructie en verwerking waardoor leerlingen die de leerstof al begrijpen aanbod krijgen dat niet uitdagend genoeg is.

Ontwikkelplan 2020-2021:

De school werkt schooljaar 2020-2021 planmatig aan het stellen van hoge verwachtingen door onderzoek te doen naar de wijze waarop leerkrachten leerlingen leerstrategieën kunnen leren. Daarbij wordt een vertaalslag gemaakt naar leeractiviteiten in de klas waar leerkrachten leerlingen expliciet uitdagen om zelf oplossingen te bedenken, uit te proberen en hierop te reflecteren.

1.2. Kwaliteitsontwikkeling didactisch handelen (instructievaardigheden)

Dit gaat goed:

Uit het onderzoek naar het pedagogisch didactisch handelen van leerkrachten kunnen we concluderen dat *de voorwaarden om te komen tot een effectieve instructie op orde zijn*:
- De onderwijstijd wordt effectief benut (leerkrachten besteden de beschikbare tijd daadwerkelijk aan het doel van de les)

-De school heeft veel aandacht besteed aan het op orde brengen van de organisatorische routines. (Leerkrachten zorgen voor een ordelijk verloop van de les, en leren kinderen omgaan met uitgestelde aandacht)

Dit kan beter:

De volgende stap is het verbeteren van de kwaliteit van instructie op schoolniveau. Bij didactisch handelen onderscheiden we vier fases:

- Scaffolding; hoe wordt de les in de steigers gezet
- Inhoudelijke uitleg
- Activeren van leerlingen
- Proces en feedbackgerichte feedback

Op basis van de observaties in het onderzoek zien we dat er een aandachtspunt ligt bij scaffolding. Een aantal leerkrachten benoemt het lesdoel wel, maar koppelt dit niet expliciet aan de leerstof die verwerkt wordt.

Over het algemeen zien we dat leerkrachten een goede inhoudelijke uitleg kunnen geven bij het doel van de les. Leerkrachten besteden daarbij nog onvoldoende aandacht aan het aanbieden van leerstrategieën aan leerlingen. De school wil hier planmatig aan werken door leerkrachten didactisch te scholen in het structureel toepassen van het drieslagmodel in de les. Op schoolniveau zien we een wisselende betrokkenheid. Hier wil de school in ontwikkelen door de effecten van het circuitmodel verder te verspreiden dan de groepen 1/2/3 én kinderen meer uit te dagen (zie doelstelling pedagogisch handelen).

Tijdens de observaties zien we de leerkrachten veel positieve feedback geven aan leerlingen; 'Wat zit je goed op je stoel', 'wat doen jullie goed mee', 'wat zijn jullie hard aan het werk'. Leerkrachten geven dus bewust aandacht aan feedback. Kijkend naar de inhoud en kwaliteit van de feedback zien we dat deze vaak niet doelmatig is. We spreken over voldoende feedback vaardigheden wanneer de leerkracht in staat is om de feedback te koppelen aan het proces en het product.

Ontwikkelplan 2020-2021:

De school werkt schooljaar 2020-2021 planmatig aan het de kwaliteit van instructie door het ontwikkelen van een kijkwijzer voor het vakgebied rekenen vanuit de vier bovengenoemde fases.

Teamleden worden geschoold in effectieve instructie.

Teamleden werken aan vakdidactische gedragsverbetering vanuit vakdidactische (reken)modellen.

Het verbeteren van het vakdidactisch handelen voor rekenen wordt gekoppeld aan doelstellingen voor het ontwikkelen tot een professionele leergemeenschap. Dit betekent dat feedback en reflectie in alle lagen van de organisatie plaatsvindt.

IB biedt (video-interactie) begeleiding en geeft feedback, leerkrachten delen successen uit filmmateriaal met elkaar en gebruiken feedback op het didactisch handelen als gezamenlijke leermomenten.

2. Kwaliteit zorgbeleid/ zicht op kwaliteit

Dit gaat goed:

De school heeft op basis van de signaleringswaarden van de inspectie een schoolstandaard opgesteld voor ambitiegericht werken. Ib heeft kennis gemaakt met het maken van een trendanalyse op schoolniveau. Daarbij worden de resultaten afgezet tegen de

schoolstandaard.

Dit kan beter:

Vanuit het onderzoek naar de kwaliteit van het pedagogisch didactisch handelen kunnen we concluderen dat leerkrachten nog onvoldoende zicht hebben op kwaliteit. De resultaten van het onderwijs worden nog niet afgezet tegen de schoolambitie. Leerkrachten hebben nog te weinig idee zelf invloed te kunnen uitoefenen op resultaten. De cyclus voor Data-Duiden-Doelen-Doen moet op leerling, school, en groepsniveau geïmplementeerd worden.

Ontwikkelplan 2020-2021:

De school werkt schooljaar 2020-2021 planmatig aan cyclisch zicht houden op kwaliteit door halfjaarlijks de cyclus te doorlopen op schoolniveau. Dit wordt opgenomen in de kalender voor zorg en kwaliteit.

Belangrijk uitgangspunt is dat de leerkracht ertoe doet. In de cyclus wordt niet enkel aandacht besteed aan leerling resultaten, maar ook expliciet gekeken naar de kwaliteit van het vakdidactisch handelen van leerkrachten. Een belangrijk element van cyclisch zicht houden op kwaliteit is het idee zelf invloed te kunnen uitoefenen op resultaten.

Data:

In de grote cyclus wordt twee keer per jaar data-verzameld.

- CITO (didactische ontwikkeling), ZIEN (pedagogische ontwikkeling)
- Teamfoto kwaliteit vakdidactisch handelen (rekenen) vanuit de kijkwijzer

Duiden:

In de grote cyclus wordt de data geïdentificeerd door deze af te zetten tegen de schoolambitie. De teamfoto van vakdidactisch handelen wordt gebruikt als onderlegger om de opbrengsten te kunnen duiden op groeps- en schoolniveau.

De duiding vindt plaats op onderdelen waar leerkrachten invloed op kunnen uitoefenen; leertijd, klassenorganisatie, pedagogisch handelen, didactisch handelen, leerstofaanbod

Doelen:

Vanuit de duiding worden er doelen gesteld op leerling- groep en schoolniveau.

- Leerling-niveau:
Leerkrachten delen leerlingen in, in niveaugroepen op basis van de opbrengsten. Ze stellen eventuele doelen voor remediëring en verrijking.
- Groepsniveau:
Leerkrachten stellen op groepsniveau doelen op basis van de opbrengsten op groepsniveau. Ze stellen vast op welk onderdeel winst te behalen valt voor kwaliteitsverbetering van het geboden onderwijs;
leertijd, klassenorganisatie, pedagogisch handelen, didactisch handelen en leerstofaanbod
- Schoolniveau:
Op basis van bevindingen uit de teamfoto en gesprekken met leerkrachten stelt IB samen met directie doelen op voor kwaliteitsverbetering van het onderwijs op schoolniveau. Zij plant interventies en bijbehorende begeleiding voor een half schooljaar.

Doen:

- Leerkrachten oefenen met de vakdidactische gedragsverbetering vanuit de doelstellingen per vak (schooljaar 2020-2021 ligt de nadruk op rekenen).

- IB begeleidt en ondersteunt leerkrachten bij de vakdidactische gedragsverbetering m.b.v.: groepsbesprekingen, video-interactie begeleiding, gezamenlijk lessen voorbereiden, faciliteren van collegiale consultaties, goede praktijken uitvergroten, scholing in vakdidactische modellen.

3 Jaarplan 2020-2021

Voor het jaarplan 2020-2021 wordt gekozen voor maximaal 4 speerpunten en een doelstelling die randvoorwaardelijk is. De focus ligt op verhoging van de kwaliteit van ons onderwijs en dat doen we door het personeel te ontwikkelen én eigenaar te laten zijn van de schoolontwikkeling.

De doelen moeten ambitieus, maar haalbaar zijn en een werkbare basis vormen voor cyclisch werken.

1) Ontwikkeling van kinderen

<i>Doel 1 We hebben hoge verwachtingen van het kunnen en willen van kinderen</i>	
Ambitie	Teamleden geven expliciet blijk van hoge verwachtingen aan kinderen. Daarbij dagen teamleden kinderen uit om zelf oplossingen te bedenken en uit te proberen. Leerlingen ervaren dat ze eigen inbreng hebben en vrijheid krijgen waar ze verantwoordelijkheid voor kunnen dragen.
Verkennen	We gaan onderzoeken op welke wijze ons Pedagogisch handelen leidt tot verhoging van het gevoel bij kinderen dat: <ul style="list-style-type: none"> • Ze competent zijn • We in verbinding zijn (voelt relatie) • Ze vrijheid krijgen
Idee-ontwikkeling	Studiedagen
Plannen, organiseren, volbrengen	-Studiedagen -Klassenconsultaties -Gezamenlijk vanuit de leerdoelen en/of methode lessen voorbereiden waarbij er aandacht is om (een aantal) opdrachten te vertalen naar opdrachten die probleemoplossend vermogen van leerlingen stimuleren. -De school werkt schooljaar 2020-2021 aan de ontwikkeling van een professionele leergemeenschap in de school. Vanuit deze doelstelling worden de coördinatoren (bouw, taal en rekenen) uitgenodigd input te geven binnen het onderzoek naar de wijze waarop leerkrachten leerlingen kunnen uitdagen om zelf oplossingen te bedenken, deze uit te proberen en hierop te reflecteren. De school wordt hierbij begeleid door externen.
Presenteren, vieren, evalueren	Studiedagen Individuele ontwikkelgesprekken

<i>Doel 2 We bieden instructie en verwerking op maat aan</i>	
Ambitie	<ul style="list-style-type: none"> • Iedere leerkracht kan handelingsgericht werken volgens het 4D model (data/duiden/doelen/doen). • Leerkrachten groeperen kinderen op flexibele wijze zowel binnen de groep als groepsoverstijgend. Vanuit de basis wordt gewerkt met niveaugroepen maar leerkrachten wijken af als het leerdoel zich ervoor leent.

	<ul style="list-style-type: none"> • We werken volgens de methodes, leerkrachten wijken af als dat tot een passender leerstofaanbod voor kinderen leidt. • De instructie verduidelijkt de lesdoelen en sluit logisch aan op voorgaande lesdoelen • Ons beleid hoog- en meerbegaafdheid wordt uitgevoerd in de praktijk
Verkennen	<p>Kennis van leerlijnen en onderwijsdoelen Opdoen kennis hoe kinderen leren Ontwikkelen onderzoeksvaardigheden bij teamleden Kennis over didactische modellen Kennis over hoog- en meerbegaafdheid</p>
Idee-ontwikkeling	<p>Studiedagen Gezamenlijk lessen voorbereiden</p>
Plannen, organiseren, volbrengen	<p>Studiedagen Samenwerking in bouw Klassenconsultaties</p>
Presenteren, vieren, evalueren	<p>Studiedagen Individuele ontwikkelgesprekken</p>

Doel 3 We hebben zicht op kwaliteit	
Ambitie	We werken structureel vanuit de cyclische denk en werkdiscipline (4D data, duiden, doelen, doen) waardoor we systematisch vorderingen volgen en interventies plegen.
Verkennen	Kinderen leren analyseren in alle aspecten van hun zijn. Leren analyseren waarom kinderen uitvallen, teruggetrokken zijn en/of opvallen (duiden) én reflecteren op hun eigen handelen.
Idee-ontwikkeling	Gezamenlijk voorbereiden Studiedagen
Plannen, organiseren, volbrengen	<p><u>Data:</u> In de grote cyclus wordt twee keer per jaar data-verzameld.</p> <ul style="list-style-type: none"> • CITO (didactische ontwikkeling), ZIEN (pedagogische ontwikkeling) • Teamfoto kwaliteit vakdidactisch handelen (rekenen) vanuit de kijkwijzer <p><u>Duiden:</u> In de grote cyclus wordt de data geduid door deze af te zetten tegen de schoolambitie. De teamfoto van vakdidactisch handelen wordt gebruikt als onderlegger om de opbrengsten te kunnen duiden op groeps- en schoolniveau. De duiding vindt plaats op onderdelen waar leerkrachten invloed op kunnen uitoefenen; leertijd, klassenorganisatie, pedagogisch handelen, didactisch handelen, leerstofaanbod</p> <p><u>Doelen:</u> Vanuit de duiding worden er doelen gesteld op leerling- groep en schoolniveau.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerling-niveau: Leerkrachten delen leerlingen in, in niveaugroepen op basis van de opbrengsten. Ze stellen eventuele doelen voor remediëring en verrijking.

	<ul style="list-style-type: none"> • Groepsniveau: Leerkrachten stellen op groepsniveau doelen op basis van de opbrengsten op groepsniveau. Ze stellen vast op welk onderdeel winst te behalen valt voor kwaliteitsverbetering van het geboden onderwijs; leertijd, klassenorganisatie, pedagogisch handelen, didactisch handelen en leerstofaanbod • Schoolniveau: Op basis van bevindingen uit de teamfoto en gesprekken met leerkrachten stelt IB samen met directie doelen op voor kwaliteitsverbetering van het onderwijs op schoolniveau. Zij plant interventies en bijbehorende begeleiding voor een half schooljaar. <p><u>Doen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerkrachten oefenen met de vakdidactische gedragsverbetering vanuit de doelstellingen per vak (schooljaar 2020-2021 ligt de nadruk op rekenen).
Presenteren, vieren, evalueren	Vorderingen van kinderen worden systematisch gevolgd. In de leeropbrengsten en op het welbevinden van kinderen is vooruitgang waarneembaar.

2) Ontwikkeling van Personeel

Doel 4 Onze professionele leergemeenschap leidt tot een goede kwaliteitscultuur	
Ambitie	Team werkt gezamenlijk voortdurend aan duurzame verbetering van hun professionaliteit en onderwijskwaliteit
Verkennen	Leerkrachten hebben het idee zelf invloed uit te kunnen oefenen op de kwaliteit van het onderwijs door een reflectief onderzoekende houding t.a.v. geboden leertijd, klassenorganisatie, didactisch handelen, pedagogisch handelen en leerstofaanbod.
Idee-ontwikkeling	Studiedagen Individuele gesprekken Teamoverleg
Plannen, organiseren, volbrengen	Doorlopend in alle aspecten van het werk komen er 'momenten van de waarheid' waarbij het van belang is dat we reflecteren en feedback aan elkaar geven.
Presenteren, vieren, evalueren	<ul style="list-style-type: none"> • Mate van onderlinge samenwerking • Er is draagvlak voor missie en visie • Mate waarin eigenaarschap getoond wordt • Leerkrachten delen eigen beelden vanuit de video-interactie begeleiding met elkaar. Hierin worden successen met elkaar gedeeld en wordt feedback besproken als gezamenlijk leerpunt.

<i>Randvoorwaarde</i>	Doel 5 Effectief benutten (onderwijs) tijd
<i>Ambitie</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er gaat geen tijd verloren aan het begin van de les doordat er veel kinderen te laat komen. Leerkrachten sturen hier actief op door ouders aan te spreken. 2. Leerkrachten besteden in principe de geplande lestijd aan de inhoud. De uitdaging is dat lessen goed voorbereid worden zodat de invulling ook doelmatig is.